

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури

**ДОПОВІДЬ ПРОРЕКТОРА
З НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ**

**ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У
ПРИДНІПРОВСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

Вчена рада 26 вересня 2023 р.

ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В АКАДЕМІЇ

Якість освіти – сукупність характеристик об'єкта, що складають його здатність задовольнити встановлені та передбачувані потреби, відповідність діяльності освітньої установи встановленим вимогам і стандартам.

Поняття «якість освіти» об'єднує такі складові:

- якість освітніх програм;
- якість процесу викладання;
- якість управління освітою;
- якість підготовки осіб, що навчаються (студенти);
- якість матеріально-технічного забезпечення та якість інформаційно-освітнього середовища;
- якість науково-педагогічних кадрів та наукових досліджень;

Відповідно до частини 2 статті 41 Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII та враховуючи принципи, викладені у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2015 складовими системи забезпечення якості освіти є: система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти);

Система внутрішнього забезпечення якості це загальна політика та стратегія і процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЗВО, розподіл відповідальності за удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості, що передбачає низку завдань, заходів і процедур, моніторинг та аналіз результатів діяльності на всіх рівнях організаційної структури ЗВО, в тому числі щодо забезпечення якісного здобуття знань, навичок та інших компетентностей відповідно до стандартів вищої освіти.

Система забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу ЗВО;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність університету;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- участь ЗВО в національних та міжнародних рейтингових дослідженнях вищих навчальних закладів;
- організація безпечного освітнього середовища.

Виходячи з вище викладеного, нами розроблено План заходів внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на 2023- 2024 н.р. в ПДАБА. Цей план передбачає всі складові окреслені вище. Керівникам структурних підрозділів, всій академічній спільноті необхідно протягом навчального року у відповідності до цього плану продовжувати роботу щодо заходів внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. План оприлюднений на сайті академії (режим доступу <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2023/08/Plan-zahodiv-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-vyshhoi-osvity-na-2023-2024-n.r.pdf>).

Відповідно до цього плану лабораторія моніторингу та якості освіти (В. Федіна) разом з Навчально-науковим центром освітньої діяльності (П. Нажа) під керівництвом проректора з навчально-виховної роботи (Г. Євсєєва) розробили анкету опитування здобувачів щодо якості організації освітнього процесу. У питаннях анкети було передбачено висвітлення точки зору здобувачів щодо організації навчального процесу у змішаному режимі.

В опитуванні взяли участь всього 10 % студентів від контингенту на 1 вересня поточного року. Серед студентів, що взяли участь в опитуванні 85,4% бакалаври та 14,6 % магістрів. Всі, хто взяв участь в опитуванні навчається на денній формі навчання.

Магістри 79,3 % задоволені своєю траєкторією навчання, вибір дисциплін вибіркового блоку зроблено самостійно. 17,9% сказала протє, що вибір не здійснювали, що в цьому питанні скористалися рекомендаціями деканів.

Лише 2,7% незадоволені вибором освітньої програми та при нагоді хотіли б її змінити. 1,6 % вважають свою освітню програму не актуальною у сучасній економіці країни.

2,2% студентів не задоволені навчальним навантаженням, вважають його перевантаженим. 64,7% студентів задоволені організацією практичних заходів – тренінги, дискусії, зустрічі з викладачами-практиками.

81% студентів позитивно відгукуються про можливість доступу до бібліотечних ресурсів через віртуальний читальний зал. Але насторожує 21% опитаних студентів не задоволені якістю методичних матеріалів. У 50 питанні, яке передбачало коментарі та побажання пояснили свою позицію – є методичні матеріали, які мають орфографічні помилки, стилістично викладені не зрозуміло, застосовуються не актуальна система мір і величин тощо.

Радіємо з того, що 92,7% студентів задоволені якістю викладання професійно спрямованих дисциплін. Серед найактуальніших та доступних технологій навчання студенти відзначають - лекції, практичні заняття, ігрові технології. У коментарях деякі студенти наводять особистий приклад як за допомогою небайдужого ставлення викладача та інтерактивних методів навчання можна покращити та вмотивувати студента до успішного навчання. У питанні 30 «чи подобається проблемні лекції, коли викладач організовує дискусію, ставить проблемні питання студентам» 91,1% відзначили, що таке проведення лекцій є надзвичайно позитивне. А практичні та лабораторні заняття на яких викладач аналізує слабкі і сильні сторони студента позитивно оцінені 75,6% студентів. Схвально сприймають студенти і мотивацію до навчання чи мотивацію вивчення конкретного матеріалу - 56,6%.

Щодо контролю навчання студенти називають найзручніший спосіб стандартизовані тести в Forms. Менший відсоток (34%) відзначають іспити як

найефективніший спосіб перевірки знань. 89,9% говорять про об'єктивність контрольних заходів, які проводять викладачі. І лише 7% - говорять про необ'єктивність, у коментарях пояснюють, що деякі викладачі упереджені та ставляться до студента без поваги.

На наше запитання «*яку навчальну дисципліну ви б додали до навчального процесу?*» студенти додають як професійні дисципліни (архітектура, геологія, ґрунтознавство, водні технології, в'язучі матеріали, програму ревіт, вища геодезія, екологічне право тощо), але говорять і про дисципліни, що пов'язані з м'якими навичками (українська мова, комунікація, політологія, англійська мова, психологія, правознавчі дисципліни). Але щодо «*необхідності дисциплін, які ви вивчаєте*» для подальшої фахової діяльності думки розділилися майже навпіл – 49,7% відповіли – ні, 46,4% - так.

25,8% сказали про те, що їм не вистачає практичної підготовки і в коментарях пояснюють, що необхідно практичні заняття організовувати в межах лабораторій на виробництві.

Насторожує і заставляє ще раз звернути увагу на наші укриття, бо 21,2% заявляють, що освітнє середовище не є безпечним, в коментарях пояснюють, що місць для сидіння замало і доводиться весь час стояти, а сирени тривають більше години, тому навчатися стоячи важко.

Проблеми плагіату серед студентства визнає 26,6% здобувачів і пояснення цьому, на думку студентства, є великий обсяг навчальних завдань для самостійної роботи, «*ти не встигаєш, тому списуєш*» - 58,2%.

Більшість студентів 58,1% брали участь у заходах щодо роз'яснення необхідності академічної доброчесності 95,3% студентам не траплялися випадки хабарництва з боку викладачів, але насторожує 4,7% які заявляють про те, що без цього не можливо успішно скласти сесію. У коментарях пояснюють свою позицію, що ті студенти, які не ходять на заняття отримують 85-90 балів, натомість ті, хто ходить - оцінюють за критеріями.

11,9% здобувачів говорять про дискримінацію з боку викладачів. У коментарях називають конкретні прізвища викладачів, які не переходять на українську, називають студентів дебілами, нациками тощо. Це насторожує керівництво Академії, оскільки протягом воєнного стану в Академії виходили накази про сурове дотримання закону про освіту.

Останнє питання передбачало написати свої побажання колективу академії для покращення якості освіти, назву лише ті, які повторюються найчастіше:

- *запровадити дистанційну форму практичних занять для магістрів де це є доцільним (ПУА, МЕБ, КН та ін);*
- *навести санітарний порядок в аудиторіях, це просто і не потребує коштів;*
- *викладайте не «воду», а потрібну інформацію, найкраще це роблять викладачі-практики;*
- *писати конспекти та перевіряти конспектування лекцій в цифрову епоху – це пуста трата часу, зверніть на це увагу викладачів;*
- *побільше практичних занять на виробництві;*
- *розрахунки проєктів робити у лірі, а не на папірці;*

- *зобов'язати викладачів інноваційно викладати: додавати до лекції відеоматеріали, інші інтерактивні методи, запрошувати практиків, говорити простою доступною мовою після якої залишається, щось корисне в голові. Всі завдання в Teams повинні мати терміни виконання.*
- *щоб викладачі викладали свої матеріали для вивчення студентами в Teams.*

Як бачимо наші здобувачі не байдужі до організації навчального процесу та готові нам допомагати, щоб освітній процес став якіснішим. Виходячи з вище викладеного прошу членів вченої ради:

1. Роботу з впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в академії вважати задовільною.
2. Керівникам структурних підрозділів, всій академічній спільноті продовжувати роботу з впровадження культури якості в академії відповідно до річного плану заходів внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на 2023-2024 навчальний рік.
3. З метою подальшого поширення та вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості:
  - 3.1. Забезпечити неухильне виконання наказу ректора від 17.04.2023 р. № 30 «Про недопущення використання російської мови в освітньому процесі».
  - 3.2. Організувати курси з вдосконалення володіння державною мовою для викладачів, які цього потребують.
  - 3.3. Посилити контроль за якістю видання методичних вказівок з точки зору дотримання сучасних нормативних документів а також орфографії та стилістики.
  - 3.4. Більш активно залучати здобувачів вищої освіти до процедур обговорення та оновлення освітніх програм спеціальностей.
  - 3.5. Обладнати укріття академії достатньою для перебування у них протягом тривалого часу кількістю місць для сидіння.

Проректор
з навчально-виховної роботи

Галина ЄВССЄВА